De buitenplaats Blikkenburg
Historische infrastructuur en parkaanleg

Inleiding

In 1988 werd ter voorbereiding van een beheersplan voor het park van de buitenplaats Blikkenburg door de Stichting tot Behoud van Particuliere Historische Buitenplaatsen, in samenwerking met de eigenaar, een onderzoek naar de historische infrastructuur en de parkaanleg van deze buitenplaatsen uitgevoerd.

Dit onderzoek was van groot belang voor een juiste waardering van de aanleg van Blikkenburg en de onverbrekelijke samenhang daarvan met de gehele omgeving.

Zo bleek, dat in deze hoek van Zeist nog een laatmiddeleeuws patroon van wegen, waterlopen en percelen bestaat, dat op diverse plaatsen in de loop der eeuwen met parkaanleg werd ingevuld. Dit versterkte op zijn beurt weer de eenheid en uniciteit van dit gebied, omdat ook die verschillende scheppingen van bouwheren, architecten en landschapsarchitecten nauw met elkaar verweven zijn.

Voor wij nader op het historisch onderzoek ingaan, is het de moeite waard om het een en ander over de achtergronden van de Stichting P.H.B. te vertellen.

Deze stichting ontstond, toen een groot aantal eigenaren van historische buitenplaatsen zich in 1973 in overleg met de ministeries van C.R.M. (nu W.V.C.) en Financiën in een stichting verenigde om een gespreksforum met de rijksoverheid te scheppen en tevens om een organisatie op te richten voor het behoud en de instandhouding van de historische buitenplaatsen.

De achterliggende gedachte om tot deze stichting te komen was realistisch. In plaats van het op zijn beloop laten van de toenmalige ontwikkeling, die totale verloedering tot gevolg zou hebben of - een andere mogelijkheid - de historische buitenplaatsen met hun tuinen, parken en eventueel landgoed allemaal over te laten gaan in handen van de overheid, werd gekozen voor

een oplossing die voor alle betrokken partijen het meest aanvaardbaar was. Deze oplossing hield de voortzetting van het particuliere beheer in, gerealiseerd in een zo open mogelijke "joint venture" met de overheid en dus met de gemeenschap.

Inmiddels is het bestand van de aangeslotenen uitgegroeid tot ruim 220 buitenplaatsen. Sinds medio 1983 heeft de Stichting tot Behoud van Particuliere Historische Buitenplaatsen door bemiddeling van het ministerie van Landbouw en Visserij de beschikking gekregen over een landelijke hoveniersorganisatie, die tegen gereduceerd tarief onderhoud in de historische parken en tuinen van de aangesloten buitenplaatsen kan verrichten. Om dit zo verantwoord mogelijk te doen werd ook een afdeling onderzoek en beheersplannen in het leven geroepen: deze afdeling stelt voor alle buitenplaatsen, waar gewerkt wordt, plannen of advies op in nauw overleg met de eigenaar. Deze plannen behoeven de goedkeuring van de ministers van Landbouw en Visserij en van W.V.C.; er is dan ook nauw contact met de afdeling Natuur, Milieu en Faunabeheer (landbouw) en met de Rijksdienst voor de Monumentenzorg. De beheersplannen vormen de basis voor de werkzaamheden van de hoveniers.

Voor het opstellen van de beheersplannen is een specialistische kennis vanuit verschillende disciplines nodig om tot een verantwoorde visie te komen. In de afgelopen jaren is deze kennis dan ook opgebouwd; tegenwoordig werken bij deze afdeling twee landschapsarchitecten, een historicus, een kunsthistoricus, een bioloog en een tekenaar. Dit team vormt tevens de vraagbaak voor tal van inhoudelijke problemen die zich in het veld voor kunnen doen. Daarnaast werkt men aan een programma van voorlichting en kennisoverdracht, dat in de vorm van publikaties, voordrachten enz. steeds meer gestalte krijgt.

Blikkenburg

De tegenwoordige buitenplaats Blikkenburg werd in

1850 aangelegd op het terrein van de middeleeuwse ridderhofstad van die naam. In dat jaar verrees het huis op een oorspronkelijk tot het bezit behorend stuk bouwland, direct ten zuiden van de oude slotgracht.

Hoewel het park rond het huis bescheiden van oppervlakte is, maakt Blikkenburg deel uit van een veel groter cultuurlandschap dat zich sinds de middeleeuwen ontwikkelde en dat nog grotendeels intact is. De historische achtergronden van het park moeten dan ook binnen die context beschouwd worden; alleen zo doet men voldoende recht aan de tegenwoordige buitenplaats.

In de eerste fase, die van de late middeleeuwen tot in de zeventiende eeuw voortduurde, vormde Blikkenburg één van de ridderhofsteden, die tussen de tegenwoordige Driebergseweg en de Kromme Rijn aan de zuidzijde van Zeist een door wegen, lanen en waterlopen doorsneden landschap vormden.

In de tweede helft van de zeventiende eeuw werd Blikkenburg betrokken bij de aanleg van Slot Zeist; dit is met name in het laanpatroon terug te vinden.

De derde fase tenslotte brak aan na de aanleg van de nieuwe buitenplaats in 1850. Vanaf die tijd vormde Blikkenburg samen met Slot Zeist en Wulperhorst een typisch buitenplaatsenlandschap, dat zowel visueel als qua infrastructuur nauwe samenhang vertoont.

Late middeleeuwen tot 1687

De ridderhofstad Blikkenburg werd waarschijnlijk gesticht door een Van Wulven, een telg uit het geslacht van ontginners dat verschillende stichters van ridderhofsteden langs de Langbroekerwetering en bij Houten leverde.

In 1340 komt de naam voor het eerst voor in de persoonsnaam Arnestus de Blikenberch (1). In 1368 wordt de naam van het huis vermeld. Dan koopt Frederik van Zuylen voor 3000 ponden "den huyse van Blikkenburgh" met 20 morgen lands, leen van de Heer van Abcoude en nog 20 morgen lands, leen van de Heer van Hardenbroek. Aan het

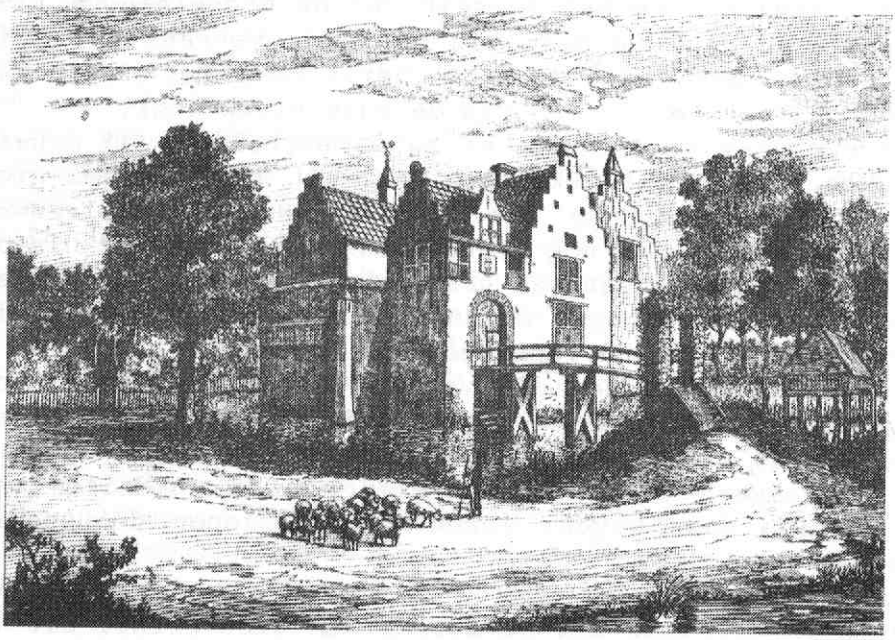

Blikkenburg ca 1670 Collectie Gemeentearchief Zeist

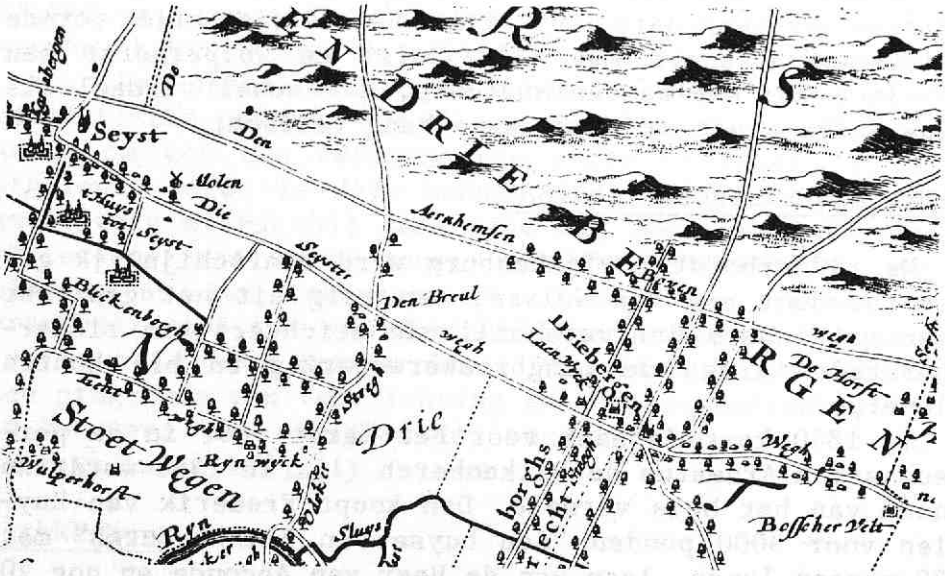

"Nieuwe Kaart van den Lande van Utrecht" uit 1696 door Bernard de Roy Collectie Gemeentearchief Zeist

eind van de vijftiende eeuw gaat de ridderhofstad over in handen van het geslacht De Voogd van Rijnevelt (2). De oudste kaart waarop Blikkenburg voorkomt, is de kaart van landmeter Cornelis van Berck uit 1571 (3).

Hierop staat de ridderhofstad ingetekend met in het zuidoosten enig dicht geboomte. Vooral het wegenpatroon is van belang: van het huis leidt de Blikkenburgersteeg met een haakse bocht naar de Groenenweg (Gruenen Wech), de voorganger van de Koelaan. Bij de buitenplaats horen verder het terrein tussen de Blikkenburgersteeg en de Groenenweg, een brede strook bouwland ten zuiden van de ridderhofstad en een complex van vier rechthoekige velden direct ten westen hiervan. Dit complex, dat in de lengte doorsneden wordt door de Blikkenburgerwetering en dat gedeeltelijk uit weiland en gedeeltelijk uit bouwland bestond (een deel is juist in die tijd van weide in bouwland veranderd) is nu nog in het terrein te herkennen, aan de westzijde begrensd door een houtwal. Ook de tegenwoordige dwarsweg (de Tiendweg), die de scheiding vormt tussen Blikkenburg en Wulperhorst, komt op deze kaart al voor. De volgende kaart is de kaart die J. van Diepenem maakte in 1645 (4). Hij geeft hetzelfde wegenpatroon; tot het terrein van Blikkenburg blijken nog enkele verspreid gelegen gronden te behoren. Ook op deze kaart staat het huis in een beplanting aangegeven. Hoe het huis er uitzag, ziet men op een afbeelding van Roeland Roghman uit 1647 (5). De Blikkenburgersteeg heeft op deze tekening een laanbeplanting, terwijl de singel rond de gracht eveneens met een rij bomen beplant is. Op een gewassen pentekening uit ca 1670 (6) staat het huis eveneens aangegeven, nu vanuit het noordwesten en met de al op de oudste kaart voorkomende poort of stal.

In 1629 was Blikkenburg inmiddels op jhr Assuerus van Brakel vererfd.

De landmeter Bernard de Roy bracht het gehele patroon van wegen en waterlopen van Zeist in 1677 in kaart (7). Hierop zien wij ook de wegen en waterlopen rond Blik-

kenburg met onder andere de Tiendweg en de Zeistervaart (ook als Blikkenburgervaart voorkomend) afgebeeld. Hij maakte een aparte opmeting van het complex bouw- en weiland ten zuidwesten van de ridderhofstad. Een deel van het bouwland blijkt nu te zijn omgezet in weiland en ook het stuk dat in 1571 van weiland omgezet was in bouwland, is nu weer, zo'n honderd jaar later, in weiland veranderd. De Groenenweg is ten koste van Blikkenburg naar het oosten verlegd, verbreed en van een kleine bocht voorzien, waardoor 150 roeden van Blikkenburg werden afgenomen (8). De eerste acte waarin een enigszins uitvoerige omschrijving van het goed werd aangetroffen, dateert uit 1680 (9). Hierin wordt Blikkenburg als volgt omschreven: "d'huysinge ende Ridderhofstadt Blickenburgh, met sijne singels, tuyn, boomgaarden, ende plantagie, bouw ende duyfhuys, met eggen en eijnden (...) groot omtrent twintich mergen lants gelegen in den carspel van Zeyst (...)".

Verderop in deze acte is sprake van een veertigtal iepenbomen (de plantagie?), "staende achter den boomgaerdt (...)".

De boomgaard moeten wij waarschijnlijk zoeken ten oosten van de tegenwoordige boerderij, die op de plek van de oorspronkelijke ridderhofstad staat.

Op 17 augustus 1687 wordt Blikkenburg door koop verworven door Willem Adriaan des H.R. Rijksgraaf van Nassau, waardoor Blikkenburg een onderdeel van zijn bezit in Zeist gaat uitmaken.

Kort samengevat kunnen wij de aanleg van de ridderhofstad Blikkenburg tot 1687 als volgt omschrijven. De ridderhofstad lag als bescheiden goed tussen de verschillende wegen en waterlopen, die de grens vormden van verscheidene gerechten ten zuidoosten van de kern van Zeist, zoals Cattenbroek, Stoetwegen en De Breul.

Van een aanleg direct bij het huis weten wij weinig; wij moeten ons Blikkenburg voorstellen als een omgracht huis met een met bomen beplante singel daaromheen; tot het goed behoorde de Blikkenburgersteeg (tegenwoordig

-laan), die al in 1646/1647 een laanbeplanting had. Boomgaarden, tuinen en een plantagie, waarschijnlijk als hakhoutbos te interpreteren, completeerden het geheel.

1687-1850

Na de aankoop van Blikkenburg door Willem Adriaan graaf van Nassau-Odijck, Heer van Zeist, wordt de Blikkenburgersteeg opgenomen in het door hem aangelegde lanenstelsel bij het Slot van Zeist. Deze situatie is afgebeeld op de kaart van Stoetwegen ca uit 1703 (10).

Van het huis zelf weten wij weinig. Waarschijnlijk werd het als boerderij gebruikt en verkeerde het verder in vervallen toestand. In 1746, wanneer zowel het Slot als Blikkenburg overgaan in handen van Cornelis Schellinger, wordt het nog steeds omschreven als: "de Huysinge en Ridderhofstadt Blikkenburgh met syn cingels, tuijn, boomgaarden, ende plantagie, bouw en duijfhuijs enz." (11).

Afbeeldingen uit die tijd geven niet veel meer dan het poortgebouw en een boerderij daarachter (12).

Ook het kaartmateriaal geeft beperkte informatie. Op de kaart van Zeist uit 1770 (13) staat het lanenpatroon Zeist/Blikkenburg/Wulperhorst aangegeven, maar verder is bij Blikkenburg zelf alleen een ronde aanleg ten oosten van het huis een nieuw gegeven. Mogelijk hebben wij hier te doen met de omgrachte boomgaard; zekerheid hiervoor hebben wij echter niet.

Op latere kaarten en in het terrein zijn in ieder geval geen sporen terug te vinden van een dergelijke boomgaard.

Een argument voor het bescheiden karakter van Blikkenburg in de achttiende eeuw is ook het feit dat het op de kaart van het Campement van Zeist in 1787 niet eens voorkomt, terwijl Wulperhorst vrij uitvoerig is weergegeven (14). Veel meer informatie geeft het plan van Zeist uit 1802 (15). Hierop staan niet alleen de lanen bij Blikkenburg en het Slot, maar ook de situe-

"Overblijfsels van de Ridderhofstad Blikkenburg" door J. de Beyer en H. Spilman (1752)
Collectie Gemeentearchief Zeist

Voorgevel van de boerderij aan de Blikkenburgerlaan 2b
Collectie Gemeentearchief Zeist

ring van de boerderij en de bijgebouwen vrij nauwkeurig weergegeven. Het als beplant aangegeven deel ten oosten van het huis zal als de boomgaard kunnen worden geïnterpreteerd. Ook het terrein ten zuiden van het huis staat hier als ingeplant aangegeven. Belangrijk is ook dat de Blikkenburgerlaan vanaf de Driebergseweg tot aan de bocht duidelijk als gezichtslaan voor de boerderij naar het noorden functioneert; de toegang tot het erf lag zuidwestelijker. In 1808 wordt Blikkenburg als volgt omschreven: "Een Boerehuyzinge en Schuur, genaamd Blikkenburgh" enz. (16).

De nadruk ligt hier dus geheel op het utilitaire karakter van de plaats. In het huurcontract wordt tevens melding gemaakt van els en knotwilgen, terwijl het zogenaamde Natte bosch (het beplante gedeelte ten zuiden van de boerderij of het later genoemde bos ten oosten daarvan) voor de verhuurder blijft. Ook is sprake van de "Ezelskamp" achter de "grote boomgaard", die wij dus mogelijk ten oosten van de boerderij moeten zoeken. Deze grote boomgaard mag worden uitgerooid, waaruit wij kunnen opmaken dat hij al op leeftijd was.

In 1818 wordt Blikkenburg ter veiling aangeboden. Nu lezen wij "De Ridderhofstad Blikkenburg met het regt van riddermatige jagt (...) bestaande deze Ridderhofstad in eene zints eenige jaren nieuw opgetimmerde Boerenhuizinge (...), schuur, bakhuis en verdere getimmertens en bergen (hooibergen, H.T.) en landerijen" (17).

In welk jaar die boerderij opnieuw gebouwd is, is niet bekend, maar blijkens de topografische kaart van het dorp Zeist uit 1827 is hij op dezelfde plaats komen te liggen als zijn voorganger en wel zó dat ook het reeds genoemde deel van de Blikkenburgerlaan voor de nieuwe hoeve als gezichtslaan fungeerde.

In 1829 kwam het huis, evenals Wulperhorst, te koop. Eigenaresse van beide goederen werd M.I.A.J.Ch. barones Taets van Amerongen, echtgenote van jhr mr J.E. Huydecoper (18). Wulperhorst was in tegenstelling tot Blikkenburg steeds als buitenplaats in gebruik gebleven en had in de achttiende eeuw een uitgestrekte aanleg in

geometrische stijl gehad. Blijkens de veilingcatalogus waren vóór 1829 al belangrijke wijzigingen in landschapsstijl uitgevoerd. Er is sprake van "eene uitmuntende plantaadje van buitengewoon gave, zware en weliggroeyende eiken-, beuken-, iepen- en essenboomen, op eene grootsche en smaakvolle wijze aangelegd, en waaronder zeer schilderachtige partijen en bekoorlijke vergezigten gevonden worden, wijders schoone lanen en wandelwegen doorsneden met zuivere, loopende en bijzonder vischrijke wateren, over één van welke een geheel nieuwe brug is gelegd (...)". "Zeer groote en bevallige Engelsche partijen, beplant met allerlei soorten van zeldzame en bloeyende heesters (...) en nog verscheidene uitgestrekte bosschen van eiken-, elzen- en essenhakhout, in den besten staat, doorsneden en omringd van iepen- en eikenboomen (...)".

Het Kadastraal Minuutplan geeft ons een beeld van het terrein van Blikkenburg in die tijd (ca 1832) (19). Behalve de grootte van het bezit krijgt men ook een indruk van het gebruik van de grond. Zo blijkt direct ten oosten van het huis de boomgaard nog steeds in gebruik; nog oostelijker ligt een bos (O.A.T., sectie F, nrs 34 en 36). Van de boerderij voert een laan naar Wulperhorst (O.A.T., nr 47: aangegeven als bos). Van belang is ook dat de beplanting ten zuiden van het huis (O.A.T. 43) als bouwland staat aangegeven. Later is dit doorgehaald. Het gehele complex is op afbeelding 1.5.1. weergegeven.

Nog in 1840 vermeldt Van der Aa over de Ridderhofstad: "Dit huis (...) is reeds sedert jaren gesloopt; ook de vierkante poort, met het koepeltorentje, die nog lang daarna gestaan heeft, is verdwenen. Op de plaats waar vroeger het huis stond, ziet men thans eene boerenwoning (...)" (20).

Kort samengevat kan men over de periode 1687-1850 zeggen, dat het huis steeds meer verviel en uiteindelijk gesloopt moet zijn om plaats te maken voor een boerderij. De infrastructuur van wegen en waterlopen tussen Blikkenburg, Slot Zeist en Wulperhorst bleef

echter bestaan. Hierbij speelde de Blikkenburgerlaan en later de verbindingslaan Blikkenburg/Wulperhorst een belangrijke rol. Vanaf 1829 waren Blikkenburg, Wulperhorst en het Slot in één hand; dit zou ook voor de toekomst van belang blijken.

De bouw van het nieuwe Blikkenburg, 1850-heden

In 1850 gaf jhr mr J.E. Huydecoper aan de architect K.G. Zocher, een broer en compagnon van J.D. Zocher jr, de opdracht om een nieuw huis voor Blikkenburg te ontwerpen en daarbij een park in landschapsstijl aan te leggen. Het huis kreeg een classicistisch aanzien; van het park is een ontwerp bewaard gebleven (21).

Bij de herbouw werd de boerderij op de oude "hofstede" gehandhaafd. Het nieuwe Blikkenburg verrees in kadastraal perceel no 43. Hier was ook het park gesitueerd. Wanneer wij het ontwerp van het park vergelijken met de tegenwoordige aanleg, dan valt op dat een deel van het padenpatroon (namelijk west en noord) bewaard is gebleven. Ook de waterloop in het zuiden, die bij het gazon verbreed is, vinden wij terug op het ontwerp. Tijdens de "wandeling" had men verschillende uitzichten onder andere naar het noordwesten (Slot) en het zuidwesten (Wulperhorst). Voor het westelijke gezicht was zelfs een leemte in de Blikkenburgerlaan, die een integraal onderdeel van het ontwerp vormde, gepland. Vanuit het huis had men een uitzicht in noordoostelijke richting, waartoe een schuine baan in de boomgaard was uitgespaard.

In het zuidoosten sloot een pad aan op de al oudere verbinding met het pad naar Wulperhorst, de zogenaamde "Kromme Slinger". Toch moet dit ontwerp, dat in hoofdlijnen de huidige situatie weergeeft, met enige voorzichtigheid gehanteerd worden. Met name de aanwezigheid van een aantal extra paden en vooral de zeer rijke aanplant van bomen en struiken, waardoor Blikkenburg een zeer overladen karakter gehad moet hebben, kan getwijfeld worden. In zijn "staat van kosten voor den Aanleg van Blikkenburg" geeft Zocher namelijk een alternatief (22). Hij zegt daarin onder andere: "In geval het twee-

Foto uit 1912 van het huis Blikkenburg

Collectie Gemeentearchief Zeist

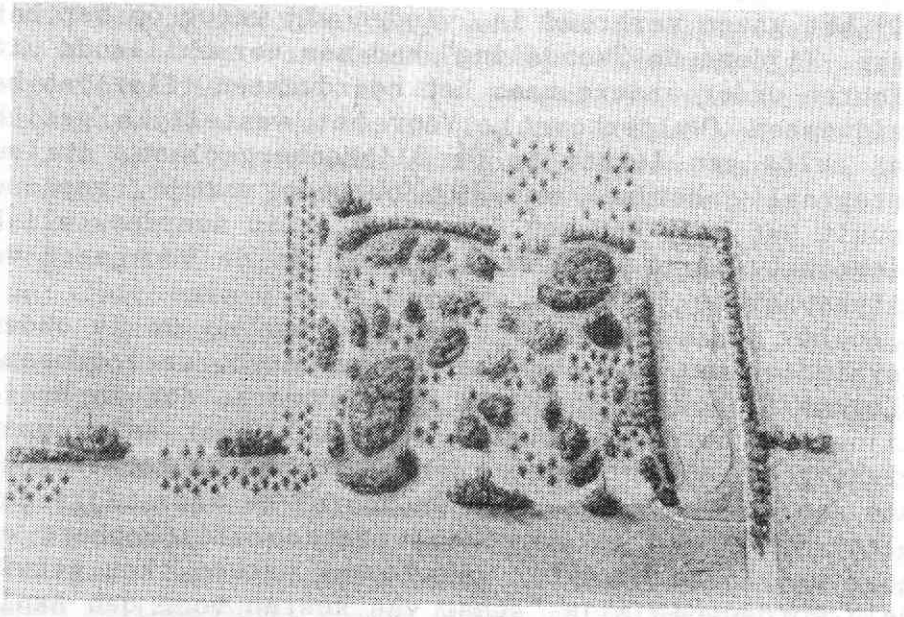

Ontwerp buitenplaats Blikkenburg door K.G. Zocher, 1850

de plan wordt uitgevoerd en de bloemfakken bezaaid, zal zulks een vermindering opleveren van ƒ 1.300,--". Dit was op een oorspronkelijk begroot bedrag van ƒ 4.574,-- nogal aanzienlijk. Huydecoper maakte deze rekensom ook en het resultaat is waarschijnlijk geweest, dat het tweede, aanzienlijk eenvoudiger plan is uitgevoerd voor het bedrag van ƒ 3.274,--. Dit plan zelf is helaas niet bewaard gebleven.

Belangrijk is ook dat de moestuin (tegenwoordig weiland) een in landschapsstijl aangepaste opzet had, zoals wij die onder andere van de ontwerpen van L.P. Roodbaard kennen. Ongeveer in die tijd werden ook enkele ontwerptekeningen voor een ophaalbrug, een draaibrug, een schraagpomp, een oranjerie en een fontein daarin geleverd (23).

Wie de ontwerper was, is niet bekend, evenmin als het feit of deze ontwerpen werden uitgevoerd. De infrastructurele samenhang tussen de trits Slot Zeist/Blikkenburg/Wulperhorst wordt nog eens weergegeven op een kaart van Zeist uit ca 1860 (24).

De oudste foto van het huis dateert uit 1870. Hierop is de voorzijde van Blikkenburg te zien, schuil gaande achter een tweetal wat oudere bomen (linden?) die mogelijk uit de tijd dateren, waarin dit deel van Blikkenburg nog beplant was (25).

In 1910 is de moestuin niet meer als zodanig in gebruik. Het Kadastrale Hulpplan vermeldt dan "voormalige moestuin" (26).

Uit die tijd dateren een tweetal foto's, één vanaf de westzijde van de Blikkenburgerlaan op de in die tijd aangebouwde serre (duidelijk is een uitzicht richting Slot) en één vanuit het park op de serre. Men krijgt op deze foto's een redelijke indruk van de beplanting (27).

Bij bestudering van de topografische kaarten blijkt, dat de aanleg en de omgeving van Blikkenburg niet veel veranderd werd. Wel is met name het pad tussen Wulperhorst en het Slot, dat nog gedeeltelijk aanwezig is, door de inperking van de slottuin, gedeeltelijk verloren gegaan. Het verdient aanbeveling te onderzoeken of dit pad weer hersteld kan worden (28).

In 1978 werd Blikkenburg door H. baron Taets van Amerongen verkocht aan ir H. van Stralen. Deze verkocht het huis in 1986 aan jhr G.E. Loudon, die Blikkenburg in 1989 in eigendom overdroeg aan F.Y.M. Claessens.

drs H.M.J. Tromp

Bronnen

1. Ph.J.C.G. van Hinsbergen, Bronnen voor de geschiedenis van Zeist, I blz. 49 (1340).
2. E.B.F.F. Wittert van Hoogland, Bijdragen tot de Geschiedenis der Utrechtse Ridderhofsteden en Heerlijkheden, tweede deel, Den Haag 1912, blz. 244.
3. Kaart van Blickenburgh door Cornelis van Berck, 1571, R.A.U. Top.Atlas, St Pieter, nr 555.
4. Kaart van landerijen en de huizen Blikkenburg en Brakel door J. van Diepenem, 1645, R.A.U. Top.Atlas, nr P 425/18.
5. R. Roghman, Blikkenburg 1647, R.A.U. Top.Atlas, nr 1213. Men kijkt waarschijnlijk vanuit zuidwestelijke richting op het huis.
6. Blikkenburg; anou, in het zogenaamde "Ridderhofstedenboek". Op grond van de in dit boek vermelde eigenaren kan het boek in ca 1670 gedateerd worden. R.A.U. Top.Atlas, nr 1119.
7. "Caerte van de hooge, lage ende middelbaere Jurisdictie van Seijst ende Driebergen" door Bernard de Roy, 1677. R.A.U. Top.Atlas, no 206-1.
8. B. de Roy (toegeschreven), Kaart van enkele percelen bouw- en weiland, behorende tot Blikkenburg, ca 1677, R.A.U. Top.Atlas, St Pieter, nr 556.
9. Huisarchief Blikkenburg, nr 3, 1680, Gemeentearchief Zeist.
10. Kaart van Stoetwegen 1703. R.A.U. Top.Atlas, nr 2205-1.
11. Huisarchief Blikkenburg, nr 8, 1746, Gemeentearchief Zeist.

12. Zo bijvoorbeeld "Overblijfsels van de Ridderhofstad Blikkenburg" door J. de Beyer en H. Spilman in: Het verheerlijkt Nederland of Kabinet van Hedendaagsche gezigten, Amsterdam 1752, bij Teg. Staat der Nederlanden, 7-9e deel, nr 95.
13. Kaart van het Jachtgerecht Zeist door G. Praalder, 1770, R.A.U. Top.Atlas, Jachtgerecht nr 28.
14. Plan van het Campement bij Zeist, 1787. Museum Flehite, Amersfoort.
15. Plan van Zeist, kopergravure naar J. Petersen door C. Forssel, 1802. Kaartenverzameling Van de Poll-Stichting nr 38.
16. Huisarchief Blikkenburg, nr 8, 1808, Gemeentearchief Zeist.
17. Huisarchief Blikkenburg, nr 17, 1818, Gemeentearchief Zeist.
18. Veilingcatalogus Wulperhorst en Blikkenburg c.a., R.A.U. Familie-archief Huydecoper, nr 755.
19. Kadastraal Minuutplan, ca 1832, Zeist, Sectie F. R.A.U. Top.Atlas. Het R.A.U. beschikt ook over de eerste leggers waarin dezelfde omschrijving staat als in de O.A.T.
20. A.J. van der Aa, Aardrijkskundig Woordenboek, deel B, Gorinchem 1840, blz. 485.
21. Ontwerp buitenplaats Blikkenburg door K.G. Zocher, 1850. Volgens opgave in R. Blijdenstein, Zeist, Groei en Bouw, deel 3, blz. 35, bevindt dit ontwerp zich in de collectie van de Van de Poll-Stichting. Hier werd het echter niet aangetroffen, zodat de afbeelding in Blijdenstein als uitgangspunt genomen moet worden.
22. Offerte tuinaanleg Blikkenburg, 19e eeuw, met ontwerp-tekeningen voor een ophaalbrug, een draaibrug, een schraagpomp, een fontein en een orangerie (19e eeuw). Familie-archief Huydecoper, nr 1287.
23. Idem.
24. Kopie uittreksel der Kadastrale Kaarten der Gemeente Zeist, schaal 1:2500, ca 1860-1880. Kaartenverzameling Van de Poll-Stichting nr 60; zie ook nr 55 (23B).

25. Coll. Van de Poll-Stichting.
26. Kaartenverzameling Van de Poll-Stichting nr 76.
27. Coll. Van de Poll-Stichting 1912.
28. Wandelkaart Zeist/Huis ter Heide, ca 1920. Kaartenverzameling Van de Poll-Stichting nr 87.1.

Een opname uit 1978 van het pand Blikkenburgerlaan 4
Collectie Gemeentearchief Zeist